

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. július 27. vasárnap

54. szám.

Politika a nyárban.

A közjogi ellenzék ugynevezett fuzióján már szerencsésen tustestünk és aligha tévedünk, amiódón annak a véleménynek adunk kifejezést, hogy a két függetlenségi párt egyesülése ismét nem lesz hosszú életű; ott, ahol homlokegyenesen ellenkező felfogás hívei egyesülnek, a fuziónak nincs meg a maga biztos alapja, ott, ahol a nagy általánosságban körvonalazott program-pontok egyesítik az eddig egymást halálisan gyűlölő két tábor, az egyesülés csak addig tart, míg újból nincs alkalom összeveszni a koncon. A szélső radikális és a klerikális veleitásokkal saturált konzervatizmus nem fér meg egy fedél alatt, de ennek az új pártalakulásnak mégis annyi gyakorlati haszna van, hogy — legalább addig, ameddig tart — ha a helyzet magaslatára és a hazafias jobb belátásra fel tud emelkedni, joggal igényelheti, hogy vele mint politikai tényezővel számoljunk, mert senki elvitatni nem akarja, hogy ellenzékre, mely elvi alapokon áll s alkotmányos eszközökkel küzd, szükség van; hisz a koalíciót ép az tette tönkre, hogy nem volt ell. nézke.

De ha a függetlenségi pártok egyesülésének politikai fontossága elől kitérni nem is akarunk, teljesen érthetetlennek s gyakorlati haszon nélkülinek mutatkozik az az új, állítólagos 67 es alakulás, melynek zászlaját Andrassy lobogtatja; mi ennek a pártnak programja s mi szükség van erre a pártalakulásra?

A pártprogramm volna ennél az új alakulásnál az alkotmányos rend helyreállítása, a közkormányzat morális feltételeinek megteremtése és a belviszályok megszüntetése. Ezek volnának Andrassy pártalakításának kitűzött céljai. Programmnak végtelenül szegény, nemcsak elvekben, eszmékben, gondolatokban, de még ötletekben is. De még ebben a kongó ürességében is kétértelmű és álnok. Hogy akarja az alkotmányos rendet helyreállítani, mikor azoknak a támogatását, barátságát, szövetségét keresi, kik tizenöt esztendő obstrukciójukkal állandóan és rendszeresen megzavarták és teljesen felborították az alkotmányos rendet. Hogy akarja a közkormányzat morális feltételeit helyreállítani, amikor azokkal szövöttek és azokkal akar együtt kormányozni, akik kétféle programot vallanak, egyet Bécs és a kormányképesség és egyet a választóközönség számára. És végül, hogy akarja a belviszályt megszüntetni mikor azokkal szövöttek és maga is az élén áll azoknak, akiknek egyetlen hatékony politikai fegyverük a személyi hajsza.

Vajjon Andrassy a szabad s féktelen obstrukciónak, a sipoknak, doboknak, trombitáknak micsoda szerepet szán az alkotmányos rendben. Megkérdezhetnők azt is, hogy a felfelé hirdetett 67-égnak és a lefelé hangoztatott 48 ságnak a köszén, talpa és fűrdő-panamáknak mily hatást tulajdonít a közkormányzat morális feltételeire. De egészen feleslegesek ezek a kérdések, mert mi teljesen tisztában vagyunk Andrassy pártalakításának igazi céljaival. Azokat a kis holnapdarendszerű körleveleket, melyekben a pártalakítás céljai ilyen szépen

vannak körülírva, már megelőzte az a nevezetes két pontból álló program, melyet pártja vallani és hirdetni fog.

Ez a két pont pártprogrammnak és kormányzati programmnak még üresebb és hazugabb. A jogrend helyreállítása az egyik, a választói jog szélesebb alapokon való kiterjesztése a másik. Az első azt jelenti, hogy a törvényhozás semmi tényéhez nem szabad hozzányulni és alkotmányos sérelmek reparálására legfeljebb egy üres és tartalom nélküli deklarációt engednek meg. A szélesebb alapú választójog, még ebben a bizonytalan formában is, csak jámbor óhajítás, mert a Tisza féle választói törvény már szentesítve van, érvényben marad és végre is fog hajtani.

Vajjon nincs-e helyreállítva az alkotmányos rend, volt-e valaha parlament a világon, melynek nem a többségi akarat érvényesülése volt az alapja. Történet-e eddig egyéb, mint a többségi elv biztosítása, mely nélkül alkotmányosságról beszélni üres illúzió. Lehet jóhiszemű elvitatni azt, hogy az országnak, a nemzetnek égető szüksége volt már arra, hogy az obstrukció karjából kiragadtassék, van-e csak egy önzetlen igaz hazafi, aki visszakivánná a régi házszabályok nem szabadságát, hanem szabadságát, ki akarja újra felidézni a 2 heti szabadság megadása feletti névszerinti szavazásokat, a napirend előtti vitákat, melynek az volt a célja, hogy ne legyen tárgyalható a napirend, ki kívánja vissza azokat a botrányokat, melyeket a kisebbség, szabadsága tudatában, a nemzet végtelen kárára, de büntetlenül üthetett.

A GYÁVA.

— SIKABONYI A. BANDI. —

A Szebenédi Miska unalmasnak tartotta a lépesón lefelé menni. Mindig két-három fokot ugrott. Az utolsó ugrásnál megjárta. A finom fekete sár végigfröccsent az új szürke köpenyegén.

Dudolta a keringőt a „Cigányszerelem”ből.

A kocsisok megemelték kalapjukat, fázósan nyújtózkodtak és félálomban morogták:

— Nagyságos ur, kocsi . . .

De mert látták, hogy a nagyságos ur rájuk sem hederit, ledőltek a bakra és tovább szunyókáltak.

Még az előadásnak nem volt vége. Az utca üres volt. Az ivlámpák nem illenek az ilyen utcához. A kocsiuton feneketlen a sár, a gyalogjárón csak bokáig ér, a kettő között piszkos hórákások roskadoznak a tavassz lehetetétől.

A nedves levegő átjárta még a Miska lelkét is.

Lassan, fázósan lépkedett és dudolta a keringőt. Sapkáját mélyen a szemére huzta és összeszorított ökleit köpenye zsebébe mélyesztette.

Ma megint nagyon unalmasak voltak mind. Mindenki. Nem magukban, az ő számára. Csak élnek mindnyájan és nem érzik, hogy őt untatják ezzel.

A Lenke folyton rámosolygott és öfelé beszélt. Ezért meg tudta volna fojtani. És holnap meg kell eszokolnia. És ő meg fogja tenni, bár az utalattól reszketni fog.

Hogyan kerülje ki ezt a esőket?

Már tudja, hogy holnap mit fog csinálni, azért nem is érdekli a holnap. Minden, amit lát, hall, érez, már rég ismert dolog előtte.

Tudja, hogyha holnap délben a Sándorral találkozik és azt mondja neki: „Sándor, jöjj velem a színházba, egyedül unom magam” — az el fog vele menni. És, ha nem menne el meglátogatni a Lenkét, az levelet és virágot küldene neki — és akkor mégis elmenne hozzá.

Mindent ismer már, csak egy dolgot nem.

Egy újság van még hátra életében. Meghálni. És vége az unalomnak. Új dolgok fognak történni.

Erre a gondolatra jóleső melegség futotta át tagjait. Még lassabban ment. Elvezte a gondolatot, hogy ő nem lesz többé . . . és bizonyos szegényérzettel vette észre, hogy még mindig a keringőt dudolja a „Cigányszerelem”ből.

Ez kicsit megzavarta a gondolatait és pár pillanatig nem is tudott gondolni semmire. Azután győzött benne a makacosság. Meg fog halni! Ő is olyan lucskos semmivé lesz, mint a fényes, fehér tél.

Már most nem is tudta, hogy hová megy. Csak a lassu járástól meg-megcsukló térdekkel vitték a lábait.

Már csak szerény világoszöld-fényű Auerlámpák világítottak be az utját. Finom köd ereszkedett a fekete házak közé és a pocsolnyák felszínén egyes vonalak képződtek.

A vékony lakkcipőn már átszivárgott a víz. Fázni kezdett.

Körülnézett. Itt-ott cifraruhás leányok és rendőrök álltak a csendes utcában.

A nagybajuszos rendőrök egykedvűen forgatták utána a fejüket, egyik-másik, a fiatalabbja, köszönt. A sápadt cifra leányok mosolygottak rá. Mintha fájna nekük ez a mosoly.

Milyen alkotmányos rend helyreállítása lehet az, mely ezeket a régi állapotokat tüzi ki célul.

A közkormányzat morális feltételeire mi csoda garanciát nyújthat az a párt, mely négy évi kormányzati ténykedése alatt (mint koalíció) a legjobb akarattal sem mondható a közmorál és különösen a kormányzati morál tündöklő példányképének; hát már feledésbe ment volna az a terror, mely ráfeküdt az országra és a nemzetre a koalíciós korszak alatt.

A belviszályok megszüntetéséről beszélni, sőt azt pártprogrammal oda állítani igazán fantazmagória, hol van itt a belviszály, azért, mert ok elégedetlenek, a nemzetben belviszályt felidézni nem lehetett, bármennyire iparkodtak is erre.

Tehát ezt a három pontot hozza Andrassy új pártjának és a még ismeretlen nevű ellenzéki szövetségnek. Ennyit és semmi többet. Hiába izgatja a magyar közéletet a problémák sokasága. Hiába küzd a magyar társadalom széles rétegeiben a 48-as hagyományok a reális és jogfentartó hatvanhetességgel, a szélső radikálisok a haladás és demokrácia mérsékelt híveivel, a nemzeti irány lelkes hívei a nemzetköziséggel, a liberálisok a reakcióval. Hiába az állam pénzügyi gondjai, a társadalom gazdasági helyzetének nehéz kérdései, hiába teszi oly nehézzé a súlyos európai helyzet a véderőfejlesztés problémáját, Andrassyt ezek a problémák mind nem érdeklik. Ő maga kétpontos programjának jegyében akarja egyesíteni a 67-eseket és a 48-asokat, a konzervatív magnásokat, a radikálisokat, szociálistákat, a liberálisokat és klerikálisokat, az agráriusokat és merkantilistákat.

Miért oly szegény ez a program elvekben, eszmékben, gondolatokban, sőt még csak ötletekben is, amikor toborzó erőre, lelkesítésre volna szükség?

Azért, mert ennek a pártalakításnak semmi gyakorlati alapja, semmi szilárd és biztos bázisa, semmi kitűzött elvi célja nincs. Amit akar, az meg van.

A politikának a nyárban ezek lennének a főbb eseményei, a nemzeti munkapárt kormányzata alatt azonban

ezalatt csendben és rendben, de annál serényebben folyik a munka, a szakminiszteriumokban készülnek azok a törvényjavaslatok, melyekre az országnak égető szüksége van, s amelyek megdönthetetlen alapköveit fogják képezni a nemzeti állam kiegészítésének, haladásának és fejlődésének.

Az ujvidéki járás közutai.

Hogy a vasúthálózatok mellett a közlekedés lebonyolításának annál nem kevésbé fontos eszközei a közutak, melyek községeket, vármegyéket kötnék össze, azt felesleges bőven indokolni, mert a vasúti hálózat soha és sehol annyira tökéletes nem lehet, hogy a közutak építését és fontosságát nélkülözhetővé tegye.

Valamikor szállóige volt az, hogy egy ország kulturáját a szappanfogyasztás után kell megmérni, amit aztán sok gunnyal említették különösen a török tartományokra. Később valamely ország haladási fokát abból akarták megállapítani, hogy milyenek a közlekedési viszonyai, milyen az utrendszere, milyen az uthalózata.

Ebből a szempontból kiindulva az ujvidéki járás területén e tekintetben kulturális viszonyokkal találkozunk, mert egy a város, mint a megyei törvényhatóság jelentékeny áldozatokat hozott és hoz is még a közutak építésére és fentartására.

Ami az országos viszonyokat illeti, a vasutonalak évről-évre tekintélyes kilométer-számokban szaporodnak, de a vízi és egyéb szárazföldi közlekedési utakról nem lehet ezt elmondani. Ha nem volna annyi folyó, amelyek víziúttá lennének tehető, csatornákat kellene helyettük ásni. De hiszen ez nem szükséges, a folyók megvannak, csak hajózhatóvá kellene őket tenni.

Gondolatok és tervek vannak bőven, de a tervek kivételére nincsen anyagi erő s jelenleg a helyzet ma is úgy áll, hogy csak a Dun a az egyetlen feltétlenül hajózható folyamunk. A Tisza már csak egy részén hajózható s az esetleges alacsonyabb vízállás már ezt is korlátozza, akárhányszor megesik, hogy a szállítóhajók csak félteherrel közlekedhetnek, mert ha több terhet venne fel, mélyebbre süllyedne, s elakadna a porondokon. A Maros még rosszabb állapotban van. Hajózhatóvá tételének kérdése évtizedek óta röpköd a levegőben, sajnos azonban, hogy csak röpköd és nem valósul meg a gyakorlatban.

Az ujvidéki járás fejlett közúti viszonyaihoz képest azonban sok helyütt hazánkban, sőt a megyében is a közutak szomorú állapotban vannak.

A közutak kiépítése az egész országban kétségkívül egyszerre igen nagy áldozatokkal járna, hozzávetőleges számítás szerint nem kevesebb, mint kétszázötven millió korona

lenne szükséges ahhoz, hogy az ujvidéki járáshoz hasonló közutakkal legyen ellátva az egész ország.

Jó utat építeni és fentartani kétségkívül drága dolog, különösen azokban a vidékeken, amelyeknek kövik nincsen s ahová a közállatás is már sok pénzbe kerül.

Ujvidék határában már sok műút épült, a város a szomszédos községekkel, sőt a szomszédos horvát területtel is jó utakkal van összekötve s ez a körülmény egyik indító oka is a város élénk kereskedelmi fellendülésének és fellendülésének, mert a környező falvak népe könnyen bejuthat a városba, beszállíthatja oda élelmi szereit és elláthatja itt magát a szükséges cikkeivel.

Az ujvidéki járás tehát uthalózata tekintetében kétségkívül hazánk egyik legfejlettebb járásaihoz tartozik és bizonyára meg is fogja eme pozícióját tartani.

ÉRTESETŐK.

III.

Az ujvidéki áll. polgári fiúiskola értesítőjét 108 oldalnyi terjedelemben, mindenre kiterjedően *Krompaszky Ignác* igazgató adta ki.

A programtervezés *Fogl János* tanár tollából való, aki a szülői háznak és iskolának viszonyáról értekezik. Ma már ez a kérdés társadalmat és iskolát egyaránt érdekli és mindenféle kísérletek indulnak meg azért, hogy ebben a részben némi közlekedés éressék el. Cikkirő kifejti, hogy az érdeklődés a szülői ház részéről nem az, amelyet az iskola elvárhat. Ezért is vette tervbe az ujvidéki állami polgári fiúiskola a szülői értekezletek tartását, amelyeken a szülői házat érdeklő összes kérdések megvitatás alá kerülnek.

Van még egy cikk az értesítőben és pedig *Avar Gyula* tanár írja le igen élvezetesen azt a kirándulást, amelyet az iskola a lefolyt évben tett meg. Utirány a következő volt: Ujvidék — Zimony — Pancsova — Oravicabánya — Marilla, Stajerlakanina — Bázias — Orsova — Temesvár — Szeged — Ujvidék. A tanulók megismerkedtek az aludnai nevezetességekkel és ez az értekezés megrögzíti azokat az ismereteket, amelyekre a tanulók az utazás folytán szert tettek. Az értekezés nyelve választékos és a tanulók lelkiületéhez fér.

Még *Krompaszky Ignác* igazgató értekezik a szülői értekezletek hasznáról, azonfelül az ellenőrző könyvekről. Az intézet ugyanis behozta az ellenőrző könyveket, amelyek használatára eredménnyel járt, amennyiben az előmenetel szemmel láthatólag fokozódott.

Az intézet tanári testülete állt az igazgatóból, 7 tanárból, 5 hitoktatóból, azonfelül 2 óraadóbból. Mint rendkívüli tárgyak szerepeltek a francia nyelv, tanította *Avar Gyula*, a gyorsírás, tanította *Jóláthy Ernő*, a slójd, tanította *Kempe György* és a zene, tanította *Fogl János*.

Halkan kinyílt az ajtó és mint egy szellem lépett be az inas. Kicsit elaludta a gazdája hazakerzését.

Tudta, hogy ilyenkor tea kell és fűtött szoba.

Befűtött és aztán ment ki a teaért.

A Miska hátra sem nézett, csak irt, most már lázas gyorsasággal.

Mikor az ötödik levelet is lepecsételte, kezei erőteljesen estek a szék karfájára. Tágra nyílt, üveges szemekkel, félve nézte a kis acélszörnyeteket. Aztán egy fényképet a falon. A Lenkét. Aztán felugrott, felkapta a leveleket és belodította a kályhába, a sárga lángok közé.

Reszkettett — talán félt.

Behívta az inast és beszélgetett vele. Még eddig sohasem tette.

... És délután mégis csak megcsókolta a Lenkét és este megint a színházban volt.

És egy évre rá is.

A sár lassan keményedett. Már reggel felé járhatott.

Meg fog halni! Miért ne? Mit veszít? Nem szeret senkit, semmit! És a pénzt? Azt mások még jobban fogják szeretni, ha ő nem lesz.

Nevetett. Rég tette utoljára.

Megfordult és indult visszafelé, ahonnan jött. Érezte, hogy a lakása arrafelé van.

Az ember nem marad olyan társaságban, ahol unja magát. Elmegy máshová. Változatosságot, izgatót, reményt keres.

Ő keresi a legnagyobb, a legizgatóbb változatosságot, a legsiklándozóbb reményt. Miért ne?

Most vette észre, hogy nem is siet, hanem rohan. A vágó úzi. Meghalni.

Soha többé nem fog megcsókolni senkit sem. Meg lesz kissé lepődve a Lenke, ha ma, holnap nem megy el hozzá és fog neki virágot küldeni, de már csak a koporsójára.

Valami mosolyféle torzította el az arcát.

Akaratlanul megállt egy kapu előtt. A kapu nyitva volt. Körül sem nézett, csak fordult egyet és indult befelé. Tudta, hogy a lábái hazavitték. Gépiesen ment fel a lépcsőn

a második emeletre. Ott megnyomott egy kilincset. Az ajtó kinyílt. Langyos levegő csapta meg a Miska arcát. Elfintorította az orrát. Lassan, előrenyújtott karokkal ment át a sötét előszobán.

A szobája olyan volt, ahogy a szerelmeseik szeretik csendes téli esteiken. A fülhalmában minden fekete volt és csendes. Csak a kályhacső roppant néha-néha egyet. Nemrég alhatott ki benne a tűz. A mennyezetre ferde, világos négyzeteket rajzolt az utszéli gázlámpa.

Meggyújtotta a lámpát és odaállította az íróasztal bal felső sarkára. Leült, kizárt egy kis fókot és kivett belőle egy kis fekete acélt.

Nézegette, simogatta.

Felkelt. Két-háromszor végigsétált a szobában, aztán ismét leült és elkezdett inni. Mosolygott hozzá félényesen. Lassan irt, szinte betűt betű mellé rajzolt. De ezt csak hamar megunt és gyorsabban kezdett inni.

Künn lassan szürkült. Néha felhallatszott egy kocsiörgés és a másik utcából a villanyos csilingelése.

Igen számottevő működést fejtett ki a „Gárdonyi Géza önképzőkör“, melynek vezetője Fogl János tanár volt. A szertárak a lefolyt évben gazdagodtak.

A tanulók száma a lefolyt évben gyarapodott, aminek folytán szükségessé vált egy újabb IV. osztály nyitása, amiattal most már az összes osztályok párhuzamosak. Az új osztály elhelyezése a főépületben nem volt lehetséges, amiért is azt ki kellett telepíteni és pedig a II. Rákóczi Ferenc-uton levő Kassowitz-féle házba. Egy új épület mindenestre segíthetne a hiányon, mivel a mostani az igényeknek nem felel meg.

Igen sokat lendítettek a tanulóifjúság fejlődésén az „Uránia“ előadások, melyeknek rendezésében a tanári testület nagy buzgalommal vett részt.

Az iskolába beiratkozott a tanév elején 358 tanuló, kilépett 17, meghalt 1, úgy, hogy a tanulók létszáma a tanév végén 340 volt. Ebből helybeli 191, vidéki 149. Előmenetelt tekintve: kitűnő 19, jeles 47, jó 122, elégséges 86, egy tárgyból bukott 17, két tárgyból 22, három tárgyból 12, több tárgyból 17.

Erdélyi levél.

Ditró, 1913. július 16.

A napokban esaládi ügyek Erdélybe vittek, de mondhatom, annyi viszontagság közt még nem kerültem ide, pedig már évek óta járok ide. Azt az utat, amelyet huszonnégy órán belül tett meg a mohó utas, most két-három-napi idő alatt lehet csak megrenni, mert valóságos Adriai tenger környékezi a tájat és boldognak érezheti magát az a balandó, aki bejuthatott egy szilárd helyre, ahol nyugodtan elmélkedhetik és epedve várja a napsütést, amely hetek óta hiányzik a Királyhágón tul.

Igaz, hogy az ég esatornáit nálunk is mindenfelé megindultak, de oly károkat, mint Erdélyben nem tettek. A Maros, amelyet helyel-közzel át lehetett gázolni, három-négy méternyire emelkedett és holdak számára kifüfött, gondos kezek munkáját tévén tönkre. Vonalak vannak elzárva a közlekedés elől, Kükküllőszegről és Segesvárról lehetetlen Kükküllőmégyébe és Háromszékmegyébe jutni, nem lát az ember itt viznél egyebet. A nyaralótelepek kihaltak, a szovátaiak egyáltalában nem juthatnak ki a sóstó környékéről, de a székely körvasut is igen sokat szenvedett az árvízről.

Nem volt érdektelen látvány, midőn a szombat este Budapestről induló gyorsvonat utasait Nagyváradon leszállították, mivel az árvíz tönkretette a harasztosi hidat, úgy, hogy még átszállással is lehetetlen volt a közlekedés. Erdélybe Székelykoesárd és Marosvásárhely felé teljesen lehetetlen volt a közlekedés, mivel Marosbogatnál a Maros és Nyárádtónél a Nyárad hídja lett szősoros értelmében az enyészett áldozata.

A tágas nagyváradi váró- és éttermek megteltek utasokkal, akik Bekéscsaba—Arad fele voltak kénytelenek hatalmas késéssel utjokat folytatni. Az elkészeredés szülte kifadások, amelyek mitsem segítettek, igen sűrűek voltak, de mit volt egyebet tenni, némi megadással kellett végtére is mindenkinek elviselni sorsát és örülnie kellett, hogy vonaton ülhetett.

Arad mögött kezdett kibontakozni a pusztulás képe. A folyónak ágyát egyáltalán nem lehetett megállapítani, uszó házfedelek, uszó kalászkok, uszó szénakazalok jelezték, hogy a Maros hatalmas mértékben pusztított. Mária-radna s Lippa felé még eljutunk, de vonatunk már lassul Soborsin után, ahol tudvalevőleg igen alacsonyan vannak a sínpárok lefektetve. A hatalmas Pullmann-koecik óvatosan tudnak csak maguknak utat biztosítani, mire elérünk Zamba. Itt már teljesen előntött mindent a Maros. A branyiszközi hidat majdnem előntötte az ár és sok helyen a távirópóznák a vízből kandikálnak ki.

De legrettenetesebben fest egyrészt Gyulafehérvár, másrészt Alvincz. Sok szegény ember háza került víz alá és ott, ahol talán boldogság és megelégedettség volt még néhány óra előtt, most nyomor és inség van. A termés

értékesítéséről ezeken a helyeken, hol a házak halomszámra dőltek össze a víz zúgó árjában, szólni sem lehet. A gyulafehérvári vár komor falai melán néznek lefelé a víztengerbe.

Kissé pihen az utas ezután, mert míg vonatuk a Kükküllőt nem érti, nyugodt a táj, de Erzsébetváros és Segesvár környéke ismét hangos a sujtottak panaszáttól.

Nagynehezen értünk a gyergyói fensikra, mintegy tömlőbe zárva vagyunk itt és várjuk, mikor lesz szabad a pálya, hogy visszaindulhassunk. P.

LAPUNK július és augusztus hónapokban — mint eddig is — hetenként egyszer, (vasárnap) de hettős terjedelemben jelenik meg.

Szerkesztőségi hír. Dr. Mayer Oszkár felesle szerkesztőnk távolléte folytán hazaérkezéig a szerkesztői teendőket Piukovich Sándor dr. h. szerkesztő felelős szerkesztői minőségben fogja ellátni.

HIREK.

Tisza István országpártisa. Ertl János, a hódásági kerület országgyűlési képviselőjének indítványára a következő községek választották meg Tisza István gróf miniszterelnököt diszpolgárukká: Hódás, Szentfűlöp, Paripás, Cservenka, Vepřod, Bácsordas, Militics, Derye, Szilberek. E községek közül öt egyhanguan, a többi négy pedig túlyomó többséggel hozta meg határozatát. Bácskeresztur és Liliomos községek ma vasárnap tartanak gyűlést e tárgyban és előreláthatóan ezek is diszpolgárukká választják a miniszterelnököt.

Személyi hír. Csarsch Dezső, a törvényeszk elnöke, nyári szabadságidejét megkezdte. Helyettese dr. Kállay Béla itélőtáblai bíró.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Avar Gyula polgári iskolai tanárt a kispisti polgáriskolához helyezte át Avar kitűnő képzettségével és különösen a közművelődés érdekében kifejtett nagy tevékenységével városunkban nagy és megbecsülhetetlen érdemekre tett szert.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az ujvidéki polgári fiúiskolához Fekete Zoltánt Lippáról, Gáspár Imrét Gyulafehérvárról, a felsőkereskedelmi iskolához pedig Molnár Miksát Turócszentmártonról rendes tanári minőségben áthelyezte.

Primicia. Ma vasárnap mondja első miséjét Mezei Gergely, helybeli szülött, Jézus-társasági atya, aki tanulmányait annak idején városunkban, a kir. kath. magyar főgimnáziumban kezdte. A teológiát Kalocsán, Innsbruckban, Szatmárban végezte, azonfelül bölcséleti tanulmányokat folytatott.

Kinevezés. Az óbecsei kir. járásbírószághoz az eltávozott Wandl Rudolf helyébe dr. Oláh Kálmán budapesti ügyvédjelöltet nevezte ki jegyzővé az igazságügyi miniszter.

Halálozás. Dr. Beleszljin György óbecsei ügyvéd, aki megyénk társadalmi életében élénk szerepet játszott, 50 éves korában hétfőn Budapesten, ahová gyógykezelés céljából szállították, elhunyt. Az elhunytban Beleszljin Sztanimir helybeli törvényszéki jegyző testvérátját gyászolja.

Közigazgatási kinevezés. Legitj. kamjonkai Szemző István főispán Kokas Józsefet közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálat-tételre a megyei árvászekkhez osztotta be.

Előléptetés. A pénzügyminiszter Tóthiszegesi János óbecsei m. k. adótisztet a X. fizetési osztályba léptette elő.

Orvosválasztás. Dr. Stricker Péter pacséri orvost Bácsujfalván egyhangulag községi orvossá választották meg.

Uj doktor. Vlahovits Milos dr. Vlahovits Iván óbecsei takarékpénztári vezérigazgató és ügyvéd fia, a kolozsvári egyetemen a jogtudományi doktorátust sikerrel letette.

A kolera áldozata. Dr. Petrovits Boskó a helybeli szerb főgimnázium tanára Úszkúbbe utazott, hogy személynem nézze végig a Balkán-háboru lefolyását. Azonban vesztére, mert a kolera őt is áldozatul kívánta és hétfőn elhunyt.

A népfelkelési időszak szemle a magy. kir. honvédelmi miniszter f. évi 10828/eln. 4. számú rendelete értelmében a f. évben nem tartatik meg.

A kolera dühöngése. A balkán harctérről becepelték a kolerát és az most főképp a szerb fővárosban szedi áldozatait. Szigorú intézkedések tétettek meg aziránt, hogy a kolera ne terjedjen tovább. A szerb fővárossal a közlekedés teljesen megszűnt, a határzár elrendeltetett és a hajók a szerb parton egyáltalában nem kötnék ki. A veszély átterjedt már a szerb Dubrovicza községgel szemben fekvő Osztronov szigetére is, ahol eddig négy betegedés történt.

Aratási szabadság meghosszabítása. A m. kir. Belügyminiszter 5637. eln. sz. rendelete értelmében a közös hadsereg és honvédség csapatparancsnokai felhatalmazást nyertek, hogy ott ahol aratási munkálatokat esős é akadályozta, az aratási szabadságot 8—14 nappal meghosszabbítsák. Aki igénybe venni óhajta, forduljon levélben vagy sürgönyben a csapatparancsnoksághoz.

A szerb Szokol és az UTK. Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre meghívására a verseci szerb Szokol kitűnő hírű footballesapata vasárnap Ujvidékre érkezik, hogy az UTK. I. csapatával vasárnap délután 1/2 óra mérkőzések. A vendégsapaton, mely vasárnap d. u. 2 óra 44 perckor érkezik, nemcsak az UTK., hanem az ujvidéki szerb Szokol is ünnepélyesen fogja fogadni és már a pályaudvaron kifejezés adt annak, hogy az UTK. magyaros vendégszeretettel látja vendégük verseci vendégeit. A mérkőzés szendációs lefolyásának ígérkezik, mert az UTK. is, a szerb Szokol is legjobb erőt küldi a csatába, úgy, hogy a közönség klasszikusan szép játék élvezetében fog gyönyörködhetni. A mérkőzést az erélyéről, igazságosságáról ismeretes szövetségi bíró: Dulits szabadtai tornatanár fogja vezetni, akinek pártatlansága minden kétfelven felül áll. Az UTK. legerősebb csapatát küldi a küzdelembe: Mantler a kapuban, Horváth Gyula és Jovánovits Cécó hátvédek, Götzl, Frank, Weidmann fedezetek, Bezzegh, Müller, Gruits, Bogányi, André a csatársorban. A mérkőzés pont 1/2 óra kezdődik és a belépődíjak a nagy költségek dacára a régi olesó propaganda árak: ülőhely 1 K, állóhely 60 fillér, diák hely 30 fillér. — Hétfőn Karlócára és Kamenicára kirandulások lesznek.

Uj szabadalom. Mint értesülünk, a m. kir. szabadalmi hivatal egy új konzerváló szert szabadalmazott, mely az ujvidéki Gurkin-Múvek tulajdonát képezi és amely az összes zöld tápszernek és gyümölcsfélék konzerválására szolgál. A vállalat már körülbelül egy éve, hogy gyártmányait forgalomba hozta és mint halljuk általános megelégedésnek örvend.

Közvetlen személy- és podgyászforgalom török állomásokkal. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, elmentében a régebben e tárgyban közölt híreinkel, az egyrészt angol, francia, belga, sveic, német, osztrák, magyar, szerb és bolgár, másrészt török állomások közötti forgalomban a háborus viszonyok következtében fennálló forgalmi zavarok megszüntésével és a rendes forgalom ujra való felvétele után a közvetlen személy- és podgyászforgalomban érvényes jegyek kiadása és a podgyász közvetlen elszámolása ismét életbe lép. A közvetlen jegyek kiadása és közvetlen podgyász szállítás ezen időpontig azonban továbbra is fel van függesztve.

Terményszállítás biztosítása. A m. kir. földmívelésügyi miniszterium 39568/II.-A. 1913. szám alatt több állomáson elhelyezett m. kir. menteleposztályok részére szükséges termények szállításának termelőknél leendő biztosításáról hirdetményt bocsájtott ki, amely a városháza bejáratában kifüggesztetett. A szállításra vonatkozó feltételek a nagykőrösi m. kir. állami mentelep parancsnokságánál Baján bármikor betekintheők.

Nyolc új titkosrendőr Ujvidéken. Ujvidékre nyolc új titkosrendőr érkezett, akiknek feladata a kémkedésre való felügyelet.

Hírlapkolportage. Dr. Demerovits Vladimír kir. tan. polgármester az „Általános Beszerzési és Szállítási Részvénytársaság” hírlaposztályának megadta az engedélyt, hogy az „Erdékes Újság”, „Esti Újság” és „Pesti Tükör” című naponta illetőleg hetenként megjelenő politikai napilapokat Ujvidéken 1913 évi július hó 20-tól 1913. évi október hó 20-ig bezárólag utcákon, tereken s házakban árulhassa; köteleztetik kérelmező, hogy az egyes hírlapszámokat naponta, elárulításuk megkezdése előtt bemutassa. Figyelmeztetettik egyúttal, hogy hírlapok és folyóiratok házalás útján utcán és nyílt tereken való terjesztésével csak az foglalkozhat, akinek a városi rendőrkapitányság „Újságelárusítási-igazolványt” állított ki.

Az ujvidék — palánkai villamos. A kereskedelmi miniszter a Magyar bank és kereskedelmi rt.-nak az Ujvidék város valamely alkalmas pontjából kiindulólág *Ufutak, Ujfutak, Begecs, Dunagátos, Dunacséb, Ujpalánka* és *Palánka* közlések érintésével *Ujpalánka* közlések egy alkalmas pontjára vezetendő keskeny nyomtávu saját üzemű villamos helyi érdekű vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratott számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

Nyílt levél a közönséghez. A sétaterén levő EDISON mozgó igazgatója azzal iparkodik magának látogatót szerezni, hogy a város legregőbb mozgójától a közönséget elvonni iparkodik. Ha tenné ezt oly módon, hogy szebb és újabb slagereket mutatna be, mint pl. a Tivoli, ugy nem szólhatnánk ellene semmit. De az élelmes (?) igazgató ezt nem teszi, hanem akként óhajt felt házat szerezni, hogy rosszhiszeműleg azt hirdeti, hogy a másik mozgó nem kapta meg hirdeteit műsorát, tehát a közönség csak hozzá menjen, mivel nála elsörendű (?) műsört láthat. Reméljük, hogy a közönség nem ül fel ennek a rosszhiszemű hirdetelesnek és meggyőződését követve ezután is oda fog menni, ahol eddig semmi panaszra oka nem volt.

Egy mozilátogató.

Koleraganus eset Mitrovicán. A horvát-szlavon országos kormányhoz érkezett jelentés szerint Mitrovicán koleraganus eset fordult elő. Egy Gyuro Spiries nevű napszámos betegedett meg egy Belgrádból érkezett teherhajón koleraganus jelenségek között. Minthogy Zimonyból is két gyanus esetet jelentenek és a belgrádi koleraesetek száma igen nagy, — az egyik jelentés szerint 86 megbetegedés fordult elő, köztük 23 halálos volt, — a horvát országos kormány már ez év május hó 9-én kiadott rendeletét, amelyet a Nisben és Pirotnban fölmerült koleraesetek miatt bocsátott ki, most megismételte és keresztülvitelet lélekére kötötte a hatóságnak. A mitrovicai gyanus esetet illetőleg ugy intézkedtek, hogy azt a hajót, amelyen a beteg munkás utazott, helyezték egészségügyi zárlat alá, a legényseget pedig orvosi felügyelet alá. A Mitrovicában és Zimonyban megbetegedtek váladékait a zágrábi vegyészeti intézetbe küldötték, amely eddig nem fejezte be a vizsgálatot. A megbetegedettekkel érintkezett személyek dejektumait is Zágrábra küldik. Reichwein dr. tartományi egészségügyi felügyelő Zimonyba utazott, hogy minden szükséges óvintézkedést tegyen, Szerém vármegye alispánját és a zimonyi polgármestert visszahívták szabadságukról, hogy intézkedések az hatósági keresztülvitelet ellenőrizzék.

A kalocsai Tanítók Házáról szóló 16 ik évi jelentést most küldte szét Berauer József az üdvös intézmény nagyérdemű igazgatója és lelkes vezetője. A jelentésből kiemeljük, hogy az intézetben 84 tanuló nyert elhelyezést és pedig 54 tanító gyermek, a többi más. A gyermekek 8420 korona segélyben részesültek. Panaszoja a jelentés, hogy az espereskerületi adakozások és színi előadás jövedelmei apadóban vannak. Legtöbb adomány folyt be az apatini állami és a hódási rk. tantestület gyűjtése alapján. Minden esperes kerület szerepel, ha kisebb adománnyal is, csak az *óbecsei* nem adott. A jelentés az adományok nyugtázásával zárul.

Ujlap Eszéken „Osiečka Novosztí“ címen a napokban új lap fog megjelenni Eszéken horvát nyelven, melynek főszerkesztője Josić, a valpovói plébános lesz. A lap egyelőre hetenként fog megjelenni.

Az Ivás halottja. Bakonyi Ferenc ujvidéki kisbérli felesége a nyakán és kezén borotvával átmeteszette az ütőereit és meghalt. Az öreg asszony sokat ivott és a férje ezért szemrehányást tett neki. Ez annyira elkecsérette az iszákos asszonyt, hogy öngyilkosságot követett el.

Loszállították a katonák zsoldját. A kaszárnyákra szomorúságot borított egy napiparancs, amiből megtudták, akiket illet, hogy ezután kezdve bizony rosszabb világ jár a szegény altisztekre. A hadvezetőség a közönségseregben és a honvédségnél szolgáló altisztek zsoldját leszállította. Ez a csapás csak azokat a sarzsikat éri, akiknek május elseje óta varták fel a csillagot, a régi altisztek lényegében azonban nem változik. Az új rend szerint az őrmester 90 fillér zsoldját 70 fillérré, szakaszvezető 48 fillérjé 45-re; a tizedes napi 36 fillérjé 30 fillérré s az őrsvezető 24 fillérjé 20 fillérré reduktált.

Agyonrugta a ló. Tóth Lajos gabonát hordott kedden délután, amikor a kevékkel megrakott kocsiról néhány kéve megindult és azokkal együtt ő is lecsúszott. Tóth a megindult lovak alá került és közben az egyik ló megrugta a gyomrát úgy, hogy ajultán vitték a szerencsétlen embert az orvoshoz. Sok kínlás után a 31 éves ember csütörtökön meghalt.

TIVOLI mozgóknak éllelmes igazgatója ismét kellemes meglepetésben részesítette közönségünket. Meghozatta ugyanis az egész világon nagy feltűnést keltett NORDISK színművet, a „VENDÉGJÁTÉK”-ot, amelyben *Psilander* és *Else Fröhlich* kreálják a főszerepet, valamint az oly híressé vált „KOMÉDIÁSOK” c. 2 felvonásos nagy drámát, melynek főszerepét az egész világon ismert *Asta Nielsen*, a leg híresebb moziszínésznő játssza. E rendkívüli szenzáció pénteken, szombaton és vasárnap kerül színre a sétatéri TIVOLI-ban. — Az APOLLO szombaton és vasárnap érdekesítő kísérőműsor keretében mutatja be a „ZSAZSA” című 2 felvonásos színes drámát, valamint a „VÉSZJEL” c. nagyhatású drámát.

A meglöpött utas Fekete Mihály bácsbokodi sertéskereskedő egy budapesti cég megbízásából Bajára utazott. Utközben elaludt. Ez alatt kilopták tárcáját, melyben 4700 korona volt. A csendőrség nyomozza a tettest.

Keresztfeltétel Mozsoron. A mozsori romkath. templom építése annyira előrehaladt, hogy már keresztfeltétel is megtörtént. A feltétel ünnepe keretében történt, amikor Berec Kálmán a nagyszámban megjelent vendégek és hívők előtt gyönyörű beszédben méltatta ennek fontosságát.

Öt ember vízbefulása. Marjerie község közelében, a Dráván nagy csónakszerecsenlenség történt. Egy csónakon parasztliszt szállítottak. A csónakot tulterhelték és ennek következtében elsüllyedt. A bennlők a vízbe és közülök csak kettő menekült meg, négy férfi és egy nő pedig vízbefult.

Agyonnyomott fiú. Bácsalmáson a váltótoronyból leeresztett átjáró sorompó agyonnyomta Kovács Béla nyolcéves fiút. A balesetet csak jóval később vették észre az arra járók.

Víz helyett marólug. Nimcsevits Károly szabadkai 5 éves fiú éjjel átmából felkelte vizet akart inni, de bátyja a sötétben a marólugdalattal telt bögrét nyújtotta oda neki. A fiuska ivott a méregből, mely kinoxni kezdte. Jajgatására a mentőket hívták, kik a kórházba szállították. Állapota veszélyes.

Lopás. Bata Albert zentai gazda a napokban beült kocsijával a Heiduska-féle vendéglőbe, s mikor a dolgát elvégezte, haza felé akart hajtani, akkor vette észre, hogy a kocsijáról eltűnt aznap vett vasillája és vaslapátja. A csendőrség a tettest megtalálta Matyko Ferenc Heiduska pincérje személyében, aki a lopott holmit eladta Ráko Mihály zentai lakosnak potom áron.

Szerb színtársulat a délvívidéken. A belügyminiszterium értesítette a színészegyesület tanácsát, hogy Hadzsics udvari tanácsos és Szávius Zsárkó ujvidéki lakosoknak ez év július 1-től 1914. június 30-ig terjedő színgazgatói engedélyt adott egy szerb társulat részére. A szerb társulat eddig csak négy-öt városban működhetett, most azonban a működési engedélyt a miniszterium kiterjesztette az egész Bácskára, a Bánátra és Temesmegyére is.

A szerelmes katona öngyilkossága. Haskij Antal, a szabadkai 86. ezred zenészkatonája, kinek tüdővérsze miat a budapesti csapatkórházba kellett von bevonulni, szerelmes volt egy szép szabadkai leányba, akit nem akart ott hagyni. Elkecséredésében, hogy szerelmesétől meg kell válnia, a leány lakásán föbe lőtte magát és azonnal meghalt.

Morénylet egy milliomm ellen. Dupák Imre mérzáros Csókáról Zentára hajtattott a kocsiján, mikor az országúton hirtelen feltűnt vele szemben a esőkaí uradalom automobilja, melyben Léderer Artur ült, a sokszoros milliomm. Az autó és a kocsí nem kerülhették ki egymást idejében, mire Dupák keresztbe fordította az országúton a fogatát, mely előtt megállott a gépkocsí. Ekkor a mérzáros hirtelen leugrott a kocsijáról, az autó mellett temett és ostorával háromszor a milliommra sújtott. Az affernek a soffőr közelépése vetett végett. Az inzultus folytatása a bíróság előtt lesz.

Halálos légycsipés. Hauser Márton esonoplyai fényképszínt szombaton a műteremben egy légy megcsipette a homlokán. A légycsipés helye azonnal dagadni kezdett és vasárnapra a fényképszínt egész feje megdagadt. Az orvosok megállapították, hogy Hauser fényképlemezét ciánkáli fürdőbe helyezték és ciánkális kezével dörzsölte a légycsipés helyét, amelyen a halálos mérge a testbe jutott. A fényképszínt hétfő reggelre meghalt. Különös véletlen, hogy Hauser évek óta nem használt ciánkált műtermében és most kísérletezett vele először.

Az elcsérlet halottak. Fiuméből jelentik, hogy június másodikán Dániel Róza napszámos asszony meggyilkolta Lóci József napszámost, mert néhány koronáját nem akarta megfizetni. A gyilkos ellen megindult eljárás során a bíróság elrendelte a napszámos holttestének exhumálását. A törvényszéki bizottság megjelent a temetőben, fölászta a sirt s a koporsót átvitette a boncolóhelyre. A mikor a koporsó födelét levették, a jelenváltak elé borzalmas látvány tárult, amely az első pillanatban rendkívül megdöbbsentően hatott. A koporsóban ugyanis nem Lóci, hanem — egy fiatal leány oszlásnak indult holtteste feküdt. Csakhamar kitűnt, hogy ezt a leányt ugyanabban az időben temették el, amikor a meggyilkolt napszámost s a sirtásó, aki nem tudta, hogy melyik sirt a leányé s melyik Lócié, elcsérlette a koporsókat. A bizottság elrendelte a leány holttestének újra való elföldelését s a napszámos holttestét másnap délután exhumáltak. A tisztí főorvos hasonló tévedések elkerülése végett elrendelte, hogy a jövőben a kórházból eltemetett emberek koporsóját számmal lássák el.

Letartóztatás. Barta Péter volt pénzügyőr, pétérrévei lakost már régebben körözi az aradi törvényszék, de nem tudták elfogni. A zentai csendőrség a napokban cirkálás közben véletlenül ráakadt Heiduska vendéglőjében. Igazolásra szólították föl, aztán bekísérték és vallatóra fogták. Hamarosan kitűnt, hogy ökelme egy kereset gonosztevő, ki városrőlvárosra kőborolt és most is biciklin jött Aradról. A biciklit még pénzügyőr korában lopta el Zsablyán Sztanimirov Izsák pálinkafőzőtől. Atkísérték a jeles firmát a kir. ügyészséghez.

Ragályos betegségek terjesztésében nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes férgektől alaposan meg akarunk szabadulni, ugy a fővárosban már kipróbált és bevált „Löcherer Cimexin”-t használjuk, mert mindentűt használható, nem piszkít, szaga nincsen és nemcsak a poloskát, de ennek petéit is nyomban elpusztítja. Svabot, ruszlit, hangyát kiirtani, szörmeruhákat moly kár ellen megóvni csakis a „Löcherer Cimexinnel” lehet. Beszerezhető: Herczog István gyógyszerüzében Ujvidéken és a készítőnél „Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.”

Egyházmegyei hír. Bokán György teme-rini káplán bajai hitoktatónak nevezett ki. Az ujmiséke a következő kápláni állomásokra küldettek: Belágyi Mihály Soltvadkertre, Égi Lőrinc Nemesnádudvarra, Haug Antal Vep-ródre, Kovács Imre Moholra, Vajai László Szentamásra, Zvekan József Tavankutra.

Kimutatás az Ujvidéken 1913. évi május hó 11-én és 12-én tartott „Repülőnapok”-ra beérkezett adományokról: máthézi Matkovits Béla 500 K, özv. Fernbach Antalné, Dungserszky Lázár, Beocsini Cementgyár 1000—1000 K; gróf Chotek Rezső 600 K; Bogdanovich Lucian, Ujvidéki Takarékpénztár 500—500 K; báró Ohrenstein Henrik, Spitzer Ede és neje 400—400 K; Dunai flotta parancsnoksága 380 K; dr. Dungserszky Gedeon 250 K; dr. Falcione Árpád és neje, özv. Hirsch Tivadarné, dr. Mandl Lipót 200—200 K; Boldogasszonyfalva község gyűjtése: Boldogasszonyfalva község 100 K, Olvashatlan aláírás 1 K, összesen 101 K; Adamovich Iván Vukovár, Balassa Henrik, Dungserszky Jásna és neje, Dunagárdony község, Ipar és Keresk. Takarékp., Kamenica hadapródiškola par., Pesti Magyar Keresk. Bank, Központi Hitelintézet, Mauna Alexics Anastazia, Pekló Béla és neje, Mozsor község, Szemző Gyula, Szemző István, Cs. és kir. 6. gyezed parancsnoksága, Titel község, Sajkásgyörgye község 100—100 K; Csurog község gyűjtése: Csurog község 50 K, Weisz F. és Tsa, Földmívelők egylete 5—5 K, Kékity József 3 K, Kalmár Zsigmond, Popovits László 2—2 K, Hirschl Ignác, Périty Nenád, Szretykov Zsoltán, Steiner Izrael, Vészity Györgyné, Szivadinovics Mita, dr. Kozies Homér, dr. Reich Zoltán, Szász Márton, Rajkov Mita, Szegedman Arisko 1—1 K, Csupity Todor 50 f. összesen 78 50 K; Karlócai polgármester gyűjtése: Zereszki Florián, dr. Csiries Irimie archidjakon, dr. Szekulity Laza 20—20 K, J. Zagar 4 K, dr. Haydin Maxmilian, Popovits Doszitelj, v. Bie, V. Beranek 3—3 K, Vlakulity 2 K, összesen 78 K; Hauke Imre gyűjtése: Kockár Zsigmond 20 K, dr. Eperjessy Béla 10 K, Hauke Imre 5 K, Fejér Gyula 4 K, Listyevity Titusz, dr. Danninger Adám, dr. Wolheimer József 3—3 K, Latino-vity Sztaniszló, Aradszky György, Szabó László, Gyurisits György, dr. Popovity Koszta, dr. Agyits János, Raisz Sándor, Spanyol József, dr. Alföldy Árpád, dr. Huber József 2—2 K, Theodorovits Frigyes, Szabó Sándor, Martinovics György 1—1 K, Kulich Márton 50 f. összesen 73 50 K; Tiszaistvánfalvi jegyző gyűjtése: Tiszaistvánfalva község 10 K, Nun-nemacher Ferenc 2 K, Evinger Kálmán 1:50 K, Greiling Jakab, Krum Ferenc, Leonhardt Mihály, Lenhardt János, Klemensz János, Rein András, Haug György, Wurtz Lőrinc, Eisenkolb A., Stroh Jakab, Bauerle Mihály, Rein Mihály, Lottbrein János, Ebling Boldizsár, Beuerle János, Schollenkerger János, Bittermann György, Reichert Gottfried, Morgenthaler János, Lottbrein Mihály, Greuling Mihály, Breuerle Henrik, Wallrabenstein András, Adolf Adám, Nunnenmacher János, Olvashatlan aláírás, Lenhardt Boldizsár, Wild András, Jaisel György, Morgenthaler János, Nunnenmacher György, Böhm János, Greuling János, Klemensz György, Jaisel János, Diel János, Böhm János, Remer János, Greiling Jakab, Krum György, Sebele János, Wiegand Jakab, Wack Péter, Klemensz Mihály, Leonhardt Jakab, Morgenthaler János, Schick Károly, Krum Ferenc, Lenhardt Jakab 1—1 K, Rein Jakab 50 fillér, összesen 66 K; dr. Bárczy István Budapest, Dietzgen Gábor és neje, Dietzgen Imre és neje, Ernst Márkné, Előlegezési Egylet, Fernbach János, Fernbach Zsuzsanna, Fernbach Erzsé, Forster Géza és neje, dr. Purgly Sándor, Sévics Mitrofan, dr. Slezák Lajos, Sziávy János, Óbecse község, báró Vojnich, Szemző János, Scultéty Ferenc gyűjtése: Scultéty Ferenc 20 K, dr. Szabovlyevics Dusan, dr. Frank Mihály, dr. Deák Béla 10—10 K, Ujvidéki Népbank, Vok Johnné szül. Rakosi, a 96. gyalogezred parancsnoksága 50—50 K.

(Folytatjuk.)

A Tisza medrének rendezése Zsablyán. A szegedi folyamérnöki hivatalnál megtartott versenytárgyalás alkalmával a zsablyai Tisza folyamzabályozáshoz szükséges szállításokat Guttman és Frank ujvidéki nagy vállalkozó nyerte el.

Meglőtt támadó. Nagy Dénes zentai közép-kerti lakos a napokban este minden ok nélkül megtámadta Baacsics (Molnár) József zentai asztalos segédét, ki revolvert húzott elő és azzal támadójának a lábába lőtt, majd pedig a nála lévő vasbottal ütlegelte. Eppen akkor haladt arra Homolya Sándor kézbésítő, aki a pisztolyt és vasbotot elvette Baacsicstól, aztán átadta a csendőrajárnak, ki a verekedőket följelentette.

Vasutas árvaház Kőszegen. Az első magyar vasutas árvaházat az év augusztus havában fogják nagy ünnepek keretében Kőszegen megnyitni. Ezt az árvaházat az összes magyar vasutintézetek hozzájárulásából építette fel a magyar szent korona országai vasutas szövetsége. Az árvaház fenntartásához minden egyes magyar vasut hozzájárul. Az intézet igazgatósága Ródig István államvasuti igazgató-tanítót a minap választotta meg igazgatónak, aki eddig az államvasutak igazgató-ságának titkári hivatalában működött. Az árvaházban, mely 120 árva vasutasgyermek számára épült, egyelőre csak 80 gyermeket fognak elhelyezni. Az árvaház 12 holdas telken épült és területének imponáns nagysága lehetővé fogja tenni, hogy saját gazdasága legyen, tehenészetrel, baromfitartással és kertészetrel is, ami az intézet nevelteinek kitünő alkalma fog nyújtani arra, hogy jó gazdákká, kertészekké váljanak, bárminő életpályát is jelöltek ki számukra. Az árvaházban hat éves kortól egészen tizenhöz éves korig fognak felvenni árvákat. A vasutasoknak ugyan eddig is volt Kőszegen egy kis bérelt épületben árvaházuk, de sokkal kisebb méretű, mint a mostani. Van még a vasutasoknak egy kisebb árvaházuk Kézdivasárhelyen is, ahol leánygyermekeket helyeztek el, de számottevő jelentékenny árvaházuknak egyik sem volt nevezhető.

MEGÉRKEZETT

a világhírű eaballista
tenyerolvasónő. Fogad:
reggel 8-tól este 8 óráig
Petőfi-utca 38. sz. alatt.

Teljes tisztelettel

a tenyerolvasónő.

Egy új magyar ezüstérc. Fizely Sándor m. kir. bányatanácsos Kisbányán egy új ezüstércfajt fedezett fel. A Magyar Tudományos Akadémia az újszülött tiszteletére rögtön keresztelezt tartott, s az új ezüstércfajt Krenner József professzor indítványára egyhangú lelkesedéssel „Fizelyit”-nek nevezte el.

Tiszába ugrott leány. Adán Czabafi Mariska nevű 23 éves leány, azon ürügy alatt, hogy misére megy, eltávozott hazuról és a Tiszához ment, hol a hullámokba vetette magát. Az öngyilkos leány holttestét keresték, de nem találták meg, mignem a napokban Óbecsén vetette föl a viz a hullát. Ott is temették el az életunt árva leányt.

Bolygó vándorlók. Mult kedden délelőtt egy nagy csapat lerongyolt, kopott társaság érkezett Óbecsére. Orszországból került ide ez a száműzött csapat és az izz. hitsorosok házaik keresték föl. De mert koldulási engedélyük nem volt, hamarosan betiltották háza-lásukat, mire utnak indultak tovább dél felé.

Betörés. Kocsis Sándornak a palicsi Vigadóban lévő fodrásztermében betörő járt. Benyomta az üzlet nagy üvegtábláját és a fiókokból 87 koronát összeszedve, megugrott. A károsult jelentést tett a csendőrszón, mely a tettest Kovács Vince többször büntetett urasági inas személyében el is fogta. A betörőt letartóztatták.

Hatóság elleni erőszakkal vádolt Zerémszki Milán turjai lakost az ujvidék törvényszék 8 napi fogházra ítélte, mert 1912. július 29-én a turjai közs. rendőr kezéből a lovat ki akarta szabadítani és a kötőfékkel ütögette a rendőrt. Zerémszki lova a vasuti pályatesten találtatott, a rendőrközeg a község házára akarta a lovat vezetni és ekkor támadt a perpatvar.

Aki más vetését lekaszálta és elhordta. Eremits Milos óbecsei gazdát tetten érték a rendőrök, mikor az óbecsei kistrében a buza vetések végében kaszált és kocsi-ra rakta a takarmányt, herét stb. A rendőrség igazolásra szólította föl a gazdát. Igazolás után Eremits 100 kor. biztosítékot tett le, mire szabadon engedték.

Tűz Topolyán. A mult vasárnap esti 10 óra után tüzi láma verte föl a topolyaikat. Feró József Vágóhid-utcai lakos háza gyuladt ki, amely teljesen le is égett. A tűz tova terjedését a tűzoltóságnak sikerült megakadályozni.

Kitünő tőkebefektetés

A Rákóczi Ferenc-ut 90. számú ház óriási telekkel, bérház építésére igen alkalmas, az új gimnáziummal szemben, folyó hó 30-án délután 3 órakor az ujvidéki klr. törvényszéknél nyilvános árverésen eladatik.

Drága multság. Kőrösi István óbecsei vendéglős többször átrándult Zentára egy-egy jónapot csinálni magának. Ezt a kedvtelését most drágán fizette meg. Mulatozása alkalmával eltűnt 400 korona értékű arany zseborája és lánc. A rendőrség kutatja, hogy ellopták-e tőle, vagy elvesztette.

Meggyújtott buza. Dobi István csonopolyai földbirtokosnak háromszáz kereszt buzáját a napokban éjjel dülő égháboru alkalmával felgyújtotta egy belécsapódó villám. A gabona teljesen a lángok martaléka lett, mert az eső nem bírta eloltani a nagy szél által élesztett tüzet. A kár 3—4 ezer korona, amely azonban biztosítás útján meg fog térülni.

Kiadó a II. Rákóczi Ferenc-ut 13. szám alatt egy szép, tágas

ÜZLETHELYISÉG

egészben, vagy annak csak egy része, továbbá egy kétszobás UD V A R I L A K Á S összes mellékhelyiségeivel f. é. november hó 1-ére esetleg előbb.

Bővebbet SCHWARZ TESTVÉREK irodájában (Halter 12.) és a háztulajdonosnál

Schwarz Lipót

1—4

II. Rákóczi Ferenc-ut 13.

Ügyvédi fufang. Van Ujvidéken egy ügyvéd, aki állandóan hatalmas kutyája társaságában jár sétálni. A kutya roppant nagy és felelmes állat: rettegésben tart mindenkit és bár az ügyvéd mindenes sétéja alkalmával elkövet valami buncutságot, senki sem mer vele, sem a gazdájával kikezdeni.

Megtörtént, hogy a nagy kutya, amikor az ügyvéd sétáltatta, egy mézsárszek ajtajából lekapott egy nagy darab borjúhúst és elszaladt vele. Kétségtelenül el is fogyasztotta jóízűen.

A mézsáros másnap megjelent az ügyvéd irodájában.

— Tisztelt ügyvéd ur — kérdezte — ugye-bár az állatok tetteiért a tulajdonos felelős?

— Igen — felelte az ügyvéd.

— Ennél fogva azért, amit az őa kutyája elkövet, ön a felelős?

— Igen én — felelte az ügyvéd.

— Ez esetben — folytatta a mézsáros — legyen szives és fizessen nekem nyolc koronát azért a darab husért, amit a kutyája tegnap a mézsárszekemből ellopott.

— Rendben van! hagyta helyben az ügyvéd. Tehát kapok öntől két koronát!

— Tőlem? Két koronát? Hogy érti ezt? Miért?

— Mert ön szerint a hus ára nyolc korona. Az ügyvédi tanácsért pedig, amit tőlem kapott, jár nekem tíz korona. Kapok tehát még két koronát.

Csinos HAJTÓKÖCSI

tetővel és leszedhető üléssel, valamint teljes löfelszereléssel eladó. — Bővebbet: Zrínyi Ilona-utca 9. sz. alatt. 49—

Közgazdaság.

A csikoshátú buzalégy.

Mint minden évben, úgy ez idén is sok helyt jelentkezett a csikoshátú buzalégy, s tapasztalhatták a gazdák, hogy a már szépen kikelt vetés egyszerre csak megakad a fejlődésében, levelei sárgulni kezdenek, s esetleg egészen is kipusztult a vetés, ugyannyira, hogy ki kell szántani. Ez a buzalégy ősszel is, de tavasszal is csinál károkat. Tavaszki kártétele azonban nem számottevő, s a melyik buza vagy rozs mostanáig nem pusztult ki, az már ezután nem is fog kipusztulni. Ősszel a légy kis lárvája a leveleken megcsuszva, a fiatal levél tövében húzódik meg, amely azután rendellenesen fejlődik, s kis hagyma alakúvá lesz. E megvastagodott töben azután megtalálható a lárvá, amely az egész telet e helyen húzza ki, ha csak teljesen le nem rágja a vetést. A kora tavasszal rajzó kis légy citrom sárga és hátán fekete-barnás sávokkal bír. Tavaszki rejzaskor csak az igen gyenge késő őszi vetéseket vagy a tavaszki buza vetést támadja meg, s lárvái nem rágják át a szárt, hanem a levélhüvely alatt csatornát rág, minek folytán a kalász hasban marad, a hüvelyből nem bujik ki; a szárbán megtámadott büttyök feltűnően megvastagszik, s a megvastagodott száron mindig meg van a rágott csatorna, amely a lárvá szennyes-barna ürülékével van tele.

Védekezni ellene csak késői vetéssel lehet, miért legnagyobb károkat a szeptember 20. előtt vetett rozsban okoz. Védekezniünk ellene tehát csalogató vetésekkel, s a rendes vetésnek későbbi időben leendő eszűközlésével lehet. Azokon a vetéseken, amelyeket ősszel megtámadott, de nem pusztított ki teljesen, most még igen sokat lehet javítani, egyrészt azáltal, hogy abban az esetben, ha a talaj régen lett trágyázva, rászorunk március elején kat. holdaként 150 kg. szuperfoszfátot a a vetésre, s ezenkívül 30—40 kg. chilisalétromot. Abban az esetben pedig, ha talajunk nem nagyon szegény tápláló anyagokban, a szuperfoszfát kiszórásától eltekintve 40—50 kg. chilisalétromot szórunk rá a vetésre.

Ezen eljárással meggyengült vetéseinket teljesen rendbe hozhatjuk, s azt nagy termés leadására képesítjük.

Termesszünk homokon baltacimet.

Bár nézetem szerint a lucerna a legkitűnőbb nyári takarmány, amely szénává szárítva is a legjobb minőségű szénát szolgáltatja, mégis nem termelhető minden gazdaságban, mert különösen a homok talajok nagy részén rosszul terem. Az ilyen futóhomok természetű talajon kár is volna a lucerna termelését erőltetni, amikor a baltacimben ilyen helyeken sokkal alkalmasabb takarmánynövényekkel rendelkezünk, amelyek növényt a silányabb talajok is jól megtermik. Én pl. kifejezett homok talajon a baltacim termelésevel úgy egymagában, mint füvekkel keverten vetve, igen jó eredményeket értem el.

A baltacim jó fejlődése szempontjából nem annyira a felső talaj, mint az altalaj minősége mértékadó. Természetből mélyen gyökerező növény lévén, mélyen tud a talajba hatolni, s így erőteljes fejlődése biztosítva van. Ezen feltételeit megtalálja a homok talajban, ahol ennél fogva a talaj mésztartalma is kisebb jelentőséggel bír, mint a kötött talajon.

A felső talajréteg soványabb volta csak annyiban érdemel figyelmet, hogy a baltacim első időszakai fejlődését — míg ugyanis gyökerei a talaj mélyébe hatolnak — biztosítsa. Ezt elősegíthetjük műtrágyák segítségével is, ha vető szántás előtt 150 kg. szuperfoszfátot és 50 kg. 40% kálitrágyát szórunk ki.

Vetésre hámozott, vagy hámozatlan magot használhatunk. A hámozatlanból 80—100 kg.-ot kell kat. holdanként elvetnünk, de homoktalajon sem 3 cm.-nél mélyebbre. Hámozott magból az előbbinek fele kell, de ára is kétszeres nagyobb. Én a hámozott és hámozatlan mag kezelésében és fejlődésében semmiféle különbséget nem találtam.

Természetes, hogy a baltacim mint pillangós növény, nitrogén gyűjtő, s így a talajt

javitja, tehát a buzának is jó előveteménye, különösen ha a fentebb jelzett mennyiségű műtrágyával látjuk el. Ha azonban bizonyos mértékben zöldtrágyázás képezi célunkat, akkor helyénvalóbb lesz nyulszapukának a természetese, sőt ha a trágyázás directe zöldtrágyázás céljából történik, még jobb szőszös bükkönnyt, csillagfürtöt, vagy homoki borsót termesztetni. A baltacim inkább csak takarmánynak való növény és csak ott termesztendő, ahol a lucerna nem diszlik kellően.

CSARNOK.

A Bécs—orszói turaut.

Irta: LÁKICS JÁNOS.

A szegedi regatta izgalmaina tulesve, az ujvidéki Danubius evezősegylet három tagja: Kozarev Jásó es. és kir. főhadnagy, Lákics János városi aljegyző és Polih Iván földbíró, a regattán a palánkos négyesben a II. díj nyerteseknek egy része, Szegedről Bécs felé fartottak, hogy onnan — régi óhajukat megvalósítandók és rég megfogadott szavukat megtartandók — Orsováig levezzenek.

A Dunának ezen 1000 km. hosszú szakaszát, (az egész magyar s egy osztrák szakasz) kurtára szabott szabadságidő állva rendelkezésünkre, 11 nap alatt tettük meg a következő etappe-okra való beosztás mellett:

Első nap:	
Wien—Pozsony	61 km.
Második nap:	
Pozsony—Komárom	102 km.
Harmadik nap:	
Komárom—Vác	88 km.
Negyedik nap:	
Vác—Eresi	66 km.
Ötödik nap:	
Eresi—Paks	81 km.
Hatodik nap:	
Paks—Mohács	84 km.
Hetedik nap:	
Mohács—Vukovár	112 km.
Nyolcadik nap:	
Vukovár—Ujvidék	78 km.
Kilencedik nap:	
Ujvidék—Zimony	84 km.
Tizedik nap:	
Zimonytól Szendrőn túl 5—6 km-nyire	65 km.
Ugyanaznap éjjel a nagy szélvihar	
miatt tutajon 5—6 km-nyire Szendrőn	
tulról Báziasig	37 km.
Tizenegyedik nap:	
Bázias—Orsova	120 km.
Összesen	978 km.

Mielőtt az osztrák székesfővárosból elindultunk, sok kellemetlenségen kellett tulesni. Ugyanis az erre a célra küldött jó öreg kormányos kettes csónakunkat a „Pirat“ evezős egylet címére feladtuk és Bécsbe érkezünkkor nyomban annak keresésére siettünk. Legnagyobb meglepetésünkre azonban arról értesültünk, hogy az ezidőszerint veretlen „Pirat“ ok klubháza nem Bécsben, hanem Bécsből három állomásnyira fekvő L. Enzersdorfbán van. Nem maradt más hátra, mint a legközelebbi vonat L. Enzersdorfbá mennünk, hol azután egy újabb kellemetlen hírrel fogadtak. Ugyanis az egyleti vezetőségnek egy igen előzékeny és udvarias tagja azt adta tudtunkra, hogy a csónak — amár a Pirat címére van feladva — még mindig Bécsben van a Dunagőzhajózási Társaság állomásánál. Néztünk ám egymásra, most már amiatt, hogy a mai indulásból nem lesz semmi és egy teljes napot veszítettünk. Megköszönve a bennünket oly szívesen fogadott, legkevesebbé Piratnak mondható kolegánk szíves fáradozását, rohantunk vissza Bécsbe a hajóállomásra, ahol jó borralvaló ellenében mégis sikerült csónakunkat a sok teketória mellőzésével soron kívül kiadatni. Átvéve a csónakot, azt a Kaiserjubiléums Kirche-nél a Dunaparton coram publico fel-

gyűrködve kicsomagoltuk, felszereltük, befagygyuztuk, ruháinkat hátizsákba gyömöszöltük (a hátizsák nélkülözhetetlen ilyen turán) és ilyen nehéz és bizonytalan feladat kezdetén állva, könnyen megmagyarázható nyomott hangulatban $\frac{2}{3}$ óraker elindultunk.

Az élénk hajóforgalom felverte hullámok bizony megnehezítették az evezősapásokat, mindamellett csolnakunk a mi vizeinken szokatlan gyorsasággal haladt előre.

Ezen feltűnő gyorsaságot a Dunának ezen a szakaszon végig való szabályozottsága okozta.

A nyomott hangulatot sikerült eloszlatni, amidőn a parton felállított kilométerjelzőkről tapasztaltuk, hogy óránként bizony 15 kmnyi sebességgel haladunk.

Amár a Duna hullámos volt, mégis a közepén kellett haladni, mert számtalan a part felől a Dunába benyuló partszabályozás céljából épített mű, u. n. sarkantyú, nemkülönben az ugyancsak mederszabályozás céljából a parttal párhuzamosan épített ugynevezett párhuzamos mű. Ezeket a partszabályozási műveket megfigyeltük kb Komáromig.

Nagy vizállásnál ezek alig vehetők észre, az ember észrevétlenül átsiklik rajtuk: csak mikor már ott van, látja, hogy a víznek azon a helyen óriási esése van. Alacsonyabb vizállásnál könnyebben felismerhetők, mert a víz óriási zugása figyelmeztet a veszedelemre. Tekintve a víznek nagy sebességét, amely könnyen odasodor, jobb ezeket kikerítve a Duna közepén maradni, hiszen a víz ugyanis egyformán sebes, úgy a közepén, mint a parton.

A munkabeosztást az induláskor megállapítottuk és pedig olyanformán, hogy mindegyikünk két órát evez és egy órát kormányoz. A helyesere természetes vizen történt, úgy, hogy a csolnak hosszirányában egymás felett, illetve egymás alatt helyeinkre bujkáltunk, vigyázva a csolnak egyensúlyára.

Minthogy csak $\frac{2}{3}$ óraker indulhattunk, úgy aznap csakis Pozsonyig mehettünk, mely 61 km-nyire eső utszakaszt $4\frac{1}{4}$ óra alatt tettük meg. Említésre méltó ezen az utszakaszon Deutsch Altenburg, érdekes ósrégi városka, nevezetes római muzeumáról. Lejebb Hainburg, szintén még a rómaiak idejében létezett város. Gyönyörű a fekvése, közvetlen a Duna mellett, magas erdős hegyek aljában. Az egyik hegy csúcsán régi vár romjait látni, mely romokról azt mesélik, hogy a Nibelung énekben megénekelt egyik burg maradványai. Egynehányat kanyarodik még a Duna osztrák területén, mignem a porta Hungarián keresztül, D é v é n y alatt magyar területre értünk.

Dévény vára, mely a D mából meredeken s magasan kiemelkedő hegységen épült, festői képet nyújt. Innen figyelték hajdan a vár alatt úgy vizen, mint szárazon elvonuló hadak útjait. Régi dícsőségét megmaradt romjai hirdetik.

A hegynek legexponáltabb részén építette a magyar kormány 1896-ban a 33 méter magas Arpád szobrot.

Dévénytől lejebb, alig 1—2 km-nyire, a Duna közepében egy homoktözyön keletkezett, mely óvatosan kikerülendő. Utazásunkkor egy megfeneklett gőzhajó jelezte a veszedelmet.

Minthogy ezen a napon alig mentünk valamit, kitűnő kondícióban érkezünk este 7 óra 30 perckor Pozsonyba, kikötve az óriási sebességű vízben. A várossal szemben fekvő „Pozsonyi evezős egyesület“ klubháza előtt. A pozsonyi evezőstársak — amár váratlan volt érkezésünk — igen barátságosan fogadtak. A gyönyörű svájci villa stílusban parton épült klubházukat rendelkezésünkre bocsátották, hol kényelmesen rendbehoztuk magunkat, kiöltözködtünk és a kis csavargőzösnő átkelünk Pozsonyba. Megtekintettük a régi magyar koronázó várost. Vacsora után másnapra való emnivalót vásároltunk és a klubháza tértünk vissza, ahol a vendégek részére fenntartott tágas emeleti szobában jót aludtunk.

Reggel korán keltünk, hogy az első nap a csolnakon észlelt hiányokat pótoljuk. Lent azonban nagy örömünkre az tapasztaltuk, hogy a klub szolgálja a csolnakot a legpedánsabban kijavította, sőt még bőséges reggelivel is kedveskedett; úgy, hogy ezek után emelkedettebb hangulatban, reggeli $\frac{1}{8}$ óraker indultunk,

kitűzve aznapi célpontul Komáromot. Ezen 102 km-nyi tura lélekölően egyhangú volt, az egész uton semmi az egyhangúságot elűző látvány.

(Folyt. köv.)

Árverési hirdetés.

Vb. Kertész Arnold ujvidéki fűszerkereskedő csődtömegének alulírott bíróság kirendelt csődtömeggondnoka a csődválasztmányának 1913. évi július hó 14-én kelt határozata folytán közhírré tesz, hogy a csődtömeghez tartozó, a csődleltár 1—121. tételei alatt összeirt 5398 K 13 f beszerzési és 2706 K 30 f becsértékű áruk és üzleti berendezés egy tételben, zárt ajánlatu, esetleg az azt követő nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján a következő feltételek mellett eladtnak:

1) A zárt írásbeli ajánlatok Dr. Freund Ede csődválasztmányi elnök kezeihez (Ujvidék Erzsébet-téren levő irodában) f. é. július hó 30-ának déli 12 óráig adandók be. Ajánlattevők kötelesek ajánlataikkal együtt a becsérték 10%-át mint bánatpénzt készpénzben a csődválasztmányi elnöknek letétbe helyezni.

2) A választmány az ajánlatok felett 1913. évi július hó 30-án délután 4 órakor fog határozni.

3) A választmány az ajánlatok bármelyikét fogadhatja el, vagy visszautasíthatja, esetleg szóbeli árverést rendelhet és tarthat meg.

4) Az ajánlattevőt ajánlata kötelezi és köteles ajánlatának elfogadása esetén a vételért a bánatpénzként letétbe helyezett készpénzt beszámításával azonnal alulírott csődtömeggondnok kezeihez kifizetni és az ingókat átvenni, ellenkező esetben a bánatpénzt elveszíti, az ingókra igényt nem tarthat és az újabb értékesítés költségeit és kárt viselni tartozik.

5) A vételi illetéket köteles a vevő a csődtömegnek kezeihez kifizetni.

6) A csődválasztmány, ugyszintén a csődtömeggondnok sem a csődtömeget képező áruk minősége, sem mennyiségeért felelőséget nem vállal, miért is jogukban áll ajánlattevőknek az ajánlattétel előtt a csődtömeget és a csődleltárt megtekinteni.

7) A csődleltár és áruaktár a csődtömeggondnok közbenjöttével naponként d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig megtekinthető.

8) Vevő köteles az üzlethelyiséget 1913. évi augusztus hó 2. napjának déli 12 óráig kiüríteni.

Ujvidék, 1913. július hó 25.

Dr. Prodanovits Mihály,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

Hirdetés.

A II. Rákóczi Ferenc-uti gyümölcs és zöldségpiac árusítási rendjét a következőkben állapítom meg:

1. Az egészségre ártalmas, élvezetre alkalmatlan zöld gyümölcsöt árusítani tilos.

2. Minden áru csak egyszer adható el s a vevőnek azonnal beszállítandó. Ugyanazt az árut kétszer eladni szigorúan tilos.

3. A vevő köteles a vétel alkalmával oly cédulát adni, melyen neve, a vett áru mennyisége, minősége és ára világosan fel van tüntetve; ezen cédula másolatának a vevő jegyzőkönyvében kell maradnia. Kitéve a cédulát adni tilos s az árut a feltüntetett árban át kell venni.

4. Az eladó az árut osztályozva köteles a piacra hozni, mert ha a kosár, vagy a zsák tetején jó minőségű áru van, alul pedig selejtes, a vevő azt nem köteles a kialakított árban átvenni.

5. Netáni panaszával forduljon mindenki nyomban a piacon levő rendőrökhez, akik mindenesetben kötelesek azonnal eljárni.

Ujvidék sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1913. évi július hó 24-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

Értesítés!

Dr. Rózsa Miksa ügyvédi irodáját
II. Rákóczi Ferenc-ut 28. szám alá
helyezte át. 2—6

4892. ex 1913.

Pályázati hirdetés

TOPOLYA nagyközségben lemondás folytán megüresedett, évi 1500 korona fizetéssel egybekötött

IV. segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. szakaszában, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. szakaszában előirt minősítéseket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1913. évi augusztus hó 15. napjáig annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választási határnap kitűzése iránt a pályázati határidő lejártával fogok intézkedni.

Topolya, 1913. évi július hó 19-én.

dr. Fratricsevits István,
főszolgabíró.

• A törvényesen szabadalmazott •

GURKIN

• a legjobb konzerváló szer az összes zöld tápszerek (ugorka, paprika, zöldbab, stb.) s gyümölcs-félék részére. Gyártja és szállítja: •

• Gurkin-Művek Ujvidék. •

• Ocsóbb és jobb, mint a salicyl. •

• Kapható minden fűszerkereskedésben. •

• Orvosilag teljesen ártalmatlan! •

• Penészedés vagy megromlás teljesen kizárva! •

890. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróságnak 1913. évi V. 1086/1. sz. végzése következtében dr. Géza Imre ujvidéki ügyvéd által képviselt Gumbinger és Baumann ujvidéki gépgyár cég javára 853 K 75 f s jár. erejéig 1913. évi május 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2500 K-ra becsült következő ingóságok u. m. egy gépkocsi (autó) nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az óbecsei kir. járásbíróság 1913. évi V. 1086/1. sz. végzése folytán 853 K 75 f tőkekövetelés, ennek 1912. évi december 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 120 K 55 f ben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidékben, a felperes cég udvarában leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1913. évi július hó 20.

Basch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Eladó telek. A Magyar-utca 94. szám alatti 1233 négyz. öl kiterjedésű üres HÁZHELY egészben, vagy parcellánként szabad kézből ELADÓ.

BŐVEBBET: az örmény plébánián, Kossuth Lajos-utca 45. sz. 2—3

Kossuth Lajos-utca 56. és a Flatt-utca 4. szám alatti átjáró házban egy nagy modern uri lakás és 3 kisebb lakás azonnal

2—6 KIADO!

:: Bővebbet ::

Dr. RÓZSA MIKSA
ügyvédnél, — Ujvidéken,
II. Rákóczi Ferenc-ut 28. sz. a. házban.

20767. szám/kg. 1913.

Versenytárgyalási hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a limánon lévő gazdasági telepen létesítendő istálló és felügyelői lak

Összes munkálatai

biztosítása céljából zárt írásbeli versenytárgyalást hirdet.

1) A versenytárgyalásban részt vehet minden magyar honos iparos, kinek a verseny tárgyat képező munkálatnak végzésére törvényes képesítése van.

2) Azok a pályázók, akik a városi tanácsal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatnak telepe vagy lakása szerint illetékes keresk. és iparkamara bizonyításával igazolni.

3) A munkák elnyerői az 1907. évi III. t.-c. 13. és 14. §-ában foglaltakat megtartani kötelesek.

4) A versenyben résztvenni kívánókat felhívjuk, hogy szabályszerűen kiállított „Ujvidék szab. kir. város tanácsának. Ajánlat az ujvidéki városi gazdasági telepen létesítendő istálló, felügyelői lak, mentő és tüzoltó helyiség építésére“ feliratu, sértetlen borítékba helyezve, pecséttel lezárva és 1 koronás bélyeggel ellátva ajánlataikat legkésőbb 1913. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 óráig a város polgármesterénél (Városház I. em. 24. sz) naponként a hivatalos órák alatt adják be.

5) Ajánlat csakis eredeti ajánlati úrlapon tehető.

6) Ajánlattevők tartoznak legkésőbb 1913. évi augusztus hó 8. napjának déli 12 órájig bánatpénz gyanánt az ajánlati végösszeg 5%-át készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban, a városi pénztárnál elismervény ellenében letétbe helyezni. A letett bánatpénzről szóló letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó.

7) A felsorolt kellekekkel nem bíró, vagy későn érkező ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

8) Ajánlat csak az összmunkára tehető.

9) Megjegyeztetik, hogy vállalkozónak feltétlen kötelezettséget kell vállalni arra, hogy a munkát a megbízástól számított 8 napon belül megkezdik és azt két hónap alatt befejezik.

10) Ajánlatok a városi tanács 1913. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 órakori nyilvános ülésén fognak felbontatni.

11) Az ajánlattevők ajánlatukkal az ajánlatuk feletti döntésig, az az ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadott, ajánlata alapján végleges kötelezettségben marad.

12) A város fenntartja azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok főiött szabadon választhasson vagy hogy esetleg egyiket se fogadjon el.

13) A versenytárgyalási hirdetés, az „Általános feltételek“, a tervrajzok a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt (8—11-ig) megtekinthetők. Ajánlati úrlapok díjmentesen beszerezhetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1913. évi július hó 12-én.

dr. Demetrovits Vladimir,
kir. tanácsos, polgármester. 2—3

KIADÓ a Duna-utca 7. sz. házban
irodahelyiségnek alkalmas
két szoba és előszoba. —
Bővebbet Dr. GOLDSTEIN MANÓ ügyvédnél.

ELADÓ a Kiszácsi-utca 34. számú
háza és nagy kert és a
Damjanich-utca 14. számú
ujjonnan épült, adómentes

bérlőház, igen kedvező feltételek mellett,
jutányos áron. — Bővebbet az „Ujvidéki
Népbank“ igazgatójánál (Kossuth Lajos-utca
50. szám) delelőtt 9—12 óráig. 4—

GROSZ
és
KRAUSZ
butor és szőnyeg
nagyáruháza
UJVIDÉK.

Telefon 24.
42—52

Ingyen ráfizetés nélkül becserél öreg
használt gramfonlemezeket újakra
Wagner „Hangszerkirály“ Budapest,
József-körút 15. — Árjegyzék ingyen.
Cimre ügyeljen. . . . .

24—100

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.
Ujvidék—Vukovár

Péntek ki- vételével naponta	Állomások	Péntek ki- vételével naponta
reggel		délben
8-45	é. Ujvidék	i. 12-10
8-10	i. Beocsin	" 1-00
8-00	" Ófuttak	" 1-10
7-45	" Cserevics	" 1-25
7-30	" Bánostor	" 1-40
7-20	" Susek-Koruska	" 1-55
6-35	" Palánka	" 3-05
6-25	" Ilok	" 3-20
5-55	" Sarengrád	" 3-55
5-30	" Dunabölkény	" 4-30
5-05	" Opatovác	" 5-10
4-50	" Bácsújfalj	" 5-35
4-10	" Vukovár város	" 6-35
4-00	i. Vukovár vasút	é. 6-50

Ipar és kereskedelmi takarékpénztár
.. részvénytársaság Ujvidék. ..

ALAPTŐKE 700.000 K. TARTALÉKTŐKE 130.000 K.

Leszámitol váltókat, törlesztés és
kamatozó jelzálogkölsönöket nyújt ház
és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek
mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részlet-
fizetésre is.

Betéteket 5 $\frac{1}{2}$ %-os netto kamatozás
mellett fogadunk el s felmondás nélkül
folyósítunk minden betét összeget. 44-52

ERZSÉBET

:: szálloda. ::

Megérkezett hangversenykörtutjáról
VAJDA DEZSŐ és FIAI
zenekara, aki ma és mindennap
hangversenyez az étteremben.

50—52

Momirovits P.

Ujvidék, Kossuth Lajos u. 27.

„Stefanovits L. Fia“ házában

ajánlja nagyválasztékú női-, férfi
és gyermekruhák nyári ujdonságait,
továbbá remek pongyola és Blouse különlegességeit s
minden e szakmához tartozó cikkeit. — Különösen felhívom a
n. é. vevőközönség figyelmét
rendkívül előnyös áramra, vala-
mint pontos és előzékeny kiszol-
gálásra s a kiváló finom minősé-
ségekre, melyekkel a legkénye-
sebb igényeket is minden tekintetben
kielégíthetem, miért is
kérem szíves pártfogását.

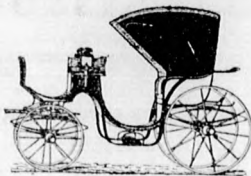
33—52

GROSSINGER-féle

Lili créme a legszebb bőrszépítő
és bőrfinomító készítmény. 44-52

Dr. LEHMANN-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

Telefon 134.

Árjegyzék ingyen és
bármentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-
kocsik, mentő- és halottaskocsik,
omnibuszok és luxusszánkók, a
legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig, állandó nagy raktára.

7—52

42—52

A legdusabb választék mindennemű
női és férfi divat s kézműárúciókban,
valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

* Férfi-, női- és gyermek-
... divatáruház ...

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék min-
denféle legújabb divat szerint
készült férfi, női és gyermek-
ruhákban és konfekciókban.

39—52

Szabott ári

Szabott ári

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cik-
kek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklám-
akcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt
közönségünknek még nagyobb és szembeszö-
köbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító.
- 1 " francia szappan (bármely illatban).
- 1 üveg francia parfüm
- 1 " brillantim
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír.
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor.
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyálállal)
- 1 csomag amerikai Shampoon hajmosópor.
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz.
- 1 drb. szekrény- és ruhailat. (franc. Sachet-lap,

összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.
Szállítások naponta, eszközöltetnek.
Szátküldés: biztos postaközbesítés érdekében v.
utánvét mellett, minek költsége 84 fill., vagy a
pénn előleges beküldése ellenében, amely eset-
ben a 2 K 50 f vételárhoz 72 f esatolandó, Cso-
magolási költséget nem számítunk. — Tizenhat
oldalás illatszertár és háztartási értesítőket kívá-
natra ingyen és bármentve küldjük.

25—70

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

39—52

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti
és perselybetétek után netto 5 $\frac{1}{2}$ % kamatot fizet.

41—